

မြေယာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး စိန်ခေါ်မှုများနှင့်
ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီ

အောင်ကျော်ကျော်^၁၊ ပြေငြိမ်းကျော်^၂

စာတမ်းအကျဉ်း

ဤစာတမ်းတိုသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ မြေယာပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး လုပ်ဆောင်ရာတွင် ရင်ဆိုင်နေရသည့် အခက်အခဲ အတားအဆီးများနှင့် ပြည်ထောင်စုနှင့် တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်များအကြား အရင်းအမြစ် ခွဲဝေမှု၊ ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်များကို မည်သို့မည်ပုံ အကျိုးသက်ရောက် လျက် ရှိသည်ကို အရည်အသွေးအခြေပြု သုတေသနချဉ်းကပ်နည်းများ နှင့် ရှိပြီး အထောက်အထားများကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ အသုံးပြုထားသည်။ မြေယာအုပ်ချုပ်မှု သို့မဟုတ် မြေယာပြဿနာ ဖြေရှင်းမှုတွင် ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသည် ကနဦး အတားအဆီး ဖြစ်နေသည်။ ငြိမ်းချမ်းရေး လုပ်ငန်းစဉ် တန့်နေရခြင်းသည် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်များနှင့် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအကြား အရင်းအမြစ် ခွဲဝေရေး (မြေယာအရင်းအမြစ်များ အပါအဝင်) အယူအဆ ကွဲပြားလျက်ရှိနေခြင်းက တစ်ခု အပါအဝင် ဖြစ်သည်။ အမျိုးသားမြေယာမူဝါဒ ရေးဆွဲခြင်းသည် မြေယာ ပြဿနာ ကိစ္စများကို ဖြေရှင်းခြင်းထက် ၎င်း၏ နောက်ကွယ်တွင် ရှိနေသော ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီသို့ လျှောက်လှမ်းခြင်းနှင့် စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု

^၁ ဦးအောင်ကျော်ကျော်သည် Farmer Rights Development Organization ကို တည်ထောင်သူဖြစ်ပြီး၊ မကွေးတိုင်းဒေသကြီး၏ ခရိုင်အဆင့် လယ်ယာမြေနှင့် အခြားမြေများပြန်လည်စိစစ်ရေးကော်မတီတွင် အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးဖြစ်သည်။ အီးမေးလ်မှာ aungkyawkyaw69@gmail.com ဖြစ်သည်။

^၂ ပြေငြိမ်းကျော်သည် အင်းလျားဘောဂဗေဒအဖွဲ့၏ သုတေသနအရာရှိချုပ်ဖြစ်ပြီး အီးမေးလ်မှာ - pyainyo@gmail.com ဖြစ်သည်။

အတွက် အရေးကြီးသော အခန်းကဏ္ဍများများအတွက် များစွာ အဟန့်အတားဖြစ်စေသည်။

ယခုစာတမ်းငယ်သည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီ ပြည်ထောင်စုသို့ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး ဖော်ဆောင်ရာတွင် မြေယာနှင့်သက်ဆိုင်သော ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများအတွက် တစ်စုံတရာ အထောက်အပံ့ဖြစ်နိုင်လိမ့်မည် ဟု မျှော်လင့်ပါသည်။

မိတ်ဆက်ခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးသည် သဘာဝသယံဇာတ တူးဖော်ထုတ်လုပ်မှုပေါ်တွင် များစွာမှီခိုသည်။ ထို့အပြင် သဘာဝအရင်းအမြစ်သည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းဖြစ်စဉ်တွင် အဓိကကျသည် (The Asia Foundation 2018)။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းဖြစ်စဉ်နှင့် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခများသည် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုနှင့် အရင်းအမြစ်ခွဲဝေရေးပြဿနာများ၏ အကျိုးဆက်များ ဖြစ်သည်။ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဖြင့် ပြင်ဆင်နိုင်သည့် နည်းလမ်းများမှာလည်း ထိလွယ်ရှလွယ် နိုင်လှသည်။

မြေယာသိမ်းဆည်းမှုနှင့် သိမ်းဆည်းမြေ ဖြေရှင်းမှု ခရီးသည် မြန်မာနိုင်ငံ ဒီမိုကရေစီတော်လှန်ရေးခရီးထက် ပိုမိုရှည်လျားသည်။ နိုင်ငံ၏ အုပ်ချုပ်ရေးကို အရပ်သားအုပ်ချုပ်ရေးလက်ဝယ်သို့ ရောက်ရှိရန် (လုံးလုံးလျားလျားမဟုတ်သော်လည်း) ကြိုးစားနိုင်ခဲ့သော်လည်း သိမ်းဆည်းမြေကိစ္စနှင့် မြေယာပြဿနာ ဖြေရှင်းမှုများမှာ နက်နဲရှုပ်ထွေးလှရာ ဖြေရှင်းမှုဝဲဩဇာထဲမှာပင် တစ်လည်လည် ရှိနေဆဲပင်ဖြစ်သည်။ မြေယာသိမ်းဆည်းခဲ့သည့် အဖွဲ့အစည်းများ၊ လူပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ဝန်ကြီးဌာနများသည် မျက်မှောက်ခေတ် ဒီမိုကရေစီ အပြောင်းအလဲတွင် လိုက်ပါလျက်ရှိသလို ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးသည် ၎င်းတို့၏ အကျိုးစီးပွားနှင့် ထိပ်တိုက် တွေ့လျက်ရှိသောကြောင့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး ဖော်ဆောင်မှုသည် သိသိသာသာ ပြောင်းလဲမှု မရှိသေးပေ။ ဥပမာအားဖြင့် မြေယာပြဿနာများကို စီမံခန့်ခွဲသည့် ယန္တရားများထဲတွင် မြေသိမ်းသူများ ပါဝင်လျက်ရှိသလို

ဖြေရှင်းနိုင်သည့် ပါဝါမှာလည်း အုပ်ချုပ်ရေးယန္တရားများကို ထိုးဖောက် ကိုင်တွယ်နိုင်စွမ်း မရှိပေ။ စိုက်ပျိုးရေးအခြေပြု စီးပွားရေးနိုင်ငံတွင် အခြေခံ ကုန်ထုတ် အရင်းအနှီးဖြစ်သည့် မြေယာသည် တောင်သူများ၏ လက်ဝယ်မှ သိမ်းပိုက်ခြင်းခံနေရသည့်အပြင် မရေရာသော စိုက်ပျိုးရေး ဈေးကွက် ဖြစ်သည့်အတွက် ကောင်းမွန်စွာလည်း မထုတ်လုပ်နိုင်ပေ။ ထိုသို့သာမက မြေယာအသုံးပြုမှုနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုများကိုလည်း တည်ဆဲ ဥပဒေများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများက အနှောင့်အယှက်ပေးလျက်ရှိသည်။

မြေယာအုပ်ချုပ်မှုအပိုင်းတွင် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု ဖြေလျော့ရေးကိစ္စ သည် အယူအဆရေးရာအရ လွယ်ကူသော်လည်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု အပိုင်းများတွင် အခက်အခဲ ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိသည်။

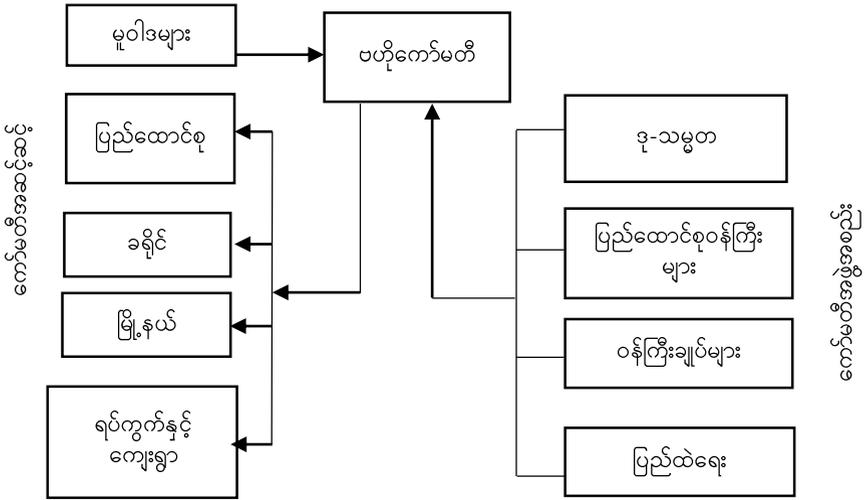
၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၇(ခ)တွင် နိုင်ငံပိုင် သယံဇာတပစ္စည်းများအား စီးပွားရေး အင်အားစုများက ထုတ်ယူသုံးစွဲခြင်းကို ကွပ်ကဲကြီးကြပ်နိုင်ရန် လိုအပ်သည့် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းရမည်ဟု ဆိုထားသည်။ သို့ဖြစ်၍ စီးပွားရေးကုမ္ပဏီများအား မြေများကို လုံးဝ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်မပြုဘဲ မြေငှား ဂရန်စာချုပ်ဖြင့်သာ လုပ်ကိုင်ခွင့်ပြုရပေမည်။ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေပုဒ်မ ၃၇(ဂ)တွင် နိုင်ငံသားများအား ပစ္စည်းပိုင်ဆိုင်ခွင့်၊ ကိုယ်ပိုင်လုပ်ကိုင်ခွင့်၊ တီထွင်ခွင့်နှင့် မူပိုင်ခွင့်တို့ကို ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့်အညီ ခွင့်ပြုရမည်ဟု ဆိုထားရာ တောင်သူလယ်သမား များ၏ လယ်ယာမြေပိုင်ဆိုင်ခွင့်ကို ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့်အညီ လယ်ယာမြေဥပဒေတွင် ပြဋ္ဌာန်းနိုင်ကြောင်း တွေ့ရှိရပေသည်။ လယ်ယာမြေဆိုသည်မှာ မရွေ့ပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းဖြစ်ရာ ဘိုးစဉ်ဘောင်ဆက် စိုက်ပျိုး လုပ်ကိုင်ခဲ့သော လုပ်ကွက်ငယ် တောင်သူလယ်သမားများအား နိုင်ငံတော် နှင့် တွဲဖက်၍ လယ်ယာမြေပိုင်ဆိုင်ခွင့်ကို ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ အရ ပေးအပ်နိုင်ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။

အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်(NLD)၏ ၂၀၁၅ခုနှစ်ရွေးကောက်ပွဲ ကြေညာစာတမ်းတွင် တောင်သူလယ်သမားများ လယ်ယာမြေ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ရရှိလာရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်ဟူသော အချက် တစ်ချက် ကို တွေ့ရှိရရာ နိုင်ငံရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုနှင့်အတူ မြေယာအုပ်ချုပ်မှု အပိုင်းတွင်လည်း ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် အချိန်အခါကောင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

နောက်ခံအကြောင်းအရင်း

ဤစာတမ်းသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အနာဂတ် ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီ ပြည်ထောင်စုကို တည်ဆောက်ရာတွင် ဦးစွာကြုံတွေ့နိုင်သည့် ပြဿနာ တစ်ခုဖြစ်သော အရမ်းမြစ်ခွဲခြင်း (မြေယာပြဿနာ)ကို ဆန်းစစ်လေ့လာ ထားပါသည်။ “မြေယာက ကျွန်ုပ်တို့ရဲ့ ဘဝဖြစ်တယ်။ ကျွန်ုပ်တို့ရဲ့ နှလုံးသားဖြစ်တယ်။ ကျွန်ုပ်တို့ရဲ့ လူ့အဖွဲ့ အစည်းနဲ့ ယဉ်ကျေးမှု တွေဖြစ်တယ်။ မြေယာတွေ မရှိရင် ကျွန်ုပ်တို့ ဘဝလည်း မရှိတော့သလို အသဲနှလုံးတွေ ပျက်စီးပြီး ဓလေ့ထုံးတမ်းတွေပါ ပျောက်ဆုံးပြီ” (MOECAAF, Land Core Group & Transitional Institute 2015)။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ လူဦးရေ (၇၀)ရာခိုင်နှုန်းသည် ကျေးလက်တွင် နေထိုင်ကြပြီး အိမ်ထောင်စုအများစုသည် လယ်ယာ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း များနှင့် ကင်းကွာလေ့ မရှိပေ။ မြေပိုင်ရှင်အားဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ အငှားလုပ်သားအနေဖြင့် သော်လည်းကောင်း လုပ် ကိုင်ခြင်းဖြင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ပြုလေ့ရှိကြသည်။ ထိုသို့ ကျေးလက် အိမ်ထောင်စု အများစုအနေဖြင့် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများကို မှီခိုနေရသည့် အခြေအနေတွင် နိုင်ငံတော်၏ မြေယာပြဿနာ ဖြေရှင်းမှု နှင့် ပံ့ပိုးမှုသည် အားနည်းလျက်ရှိသည်။

ပုံ-၁ လက်ရှိတွင် သိမ်းဆည်းမြေယာများအား ဖြေရှင်းသည့် ယန္တရားပုံစံ လယ်ယာမြေနှင့် အခြားမြေများ သိမ်းဆည်းခံရမှုများ ပြန်လည်စိစစ်ရေး ဗဟိုကော်မတီ

ရင်းမြစ်။ ။ (The Republic of Union of Myanmar, 2017)

အထက်ဖော်ပြပါပုံတွင် ပြထားသည့်အတိုင်း လယ်ယာမြေနှင့် အခြားမြေများ သိမ်းဆည်းခံရမှုများ ပြန်လည်စိစစ်ရေး ဗဟိုကော်မတီ ဖွဲ့စည်းပုံကို ဖော်ပြထားခြင်းဖြစ်သည်။ ဗဟိုကော်မတီကို ၂၀၁၆ခုနှစ် မေလတွင် ဖွဲ့ စည်းခဲ့သည်။ ဗဟိုကော်မတီကို ပြည်ထောင်စုအဆင့်တွင် ဒု-သမ္မတနှင့် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများ၊ ဝန်ကြီးချုပ်နှင့် ပြည်ထဲရေး ဝန်ကြီးမှ အကြီးအကဲများဖြင့် ဖွဲ့စည်းသည်။ မြို့နယ်၊ ရပ်ကွက်နှင့် ကျေးရွာအုပ်စု အဆင့်တွင် တောင်သူကိုယ်စားလှယ်အနေဖြင့် ပါဝင်ခွင့်ရှိ သည်။ သို့သော် လည်း ရွေးချယ်မှုအပိုင်းတွင် စစ်မှန်သော တောင်သူကိုယ် စားလှယ်များ မဟုတ်ကြသည့် တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်များ ရှိနေသည့် အခြေအနေမှာလည်း တောင်သူများ၏ မြေယာနစ်နာမှုများကို ကိုယ်စားပြု ပြောဆို တင်ပြနိုင်သည့် အခြေအနေနှင့် ဖြေရှင်းမှုအပိုင်းများတွင် အားနည်းချက်များစွာ ရှိနေသည်ကို မြင်တွေ့ရမည်ဖြစ်သည်။ အထက်

ဖော်ပြပါ ဗဟိုကော်မတီသည် အောက်ဖော်ပြပါ မူဝါဒ၊ လုပ်ငန်း စဉ်များအတိုင်း လုပ်ငန်း အကောင်အထည် ဖော်ပါသည်။

ဇယား-၁ လယ်ယာမြေနှင့် အခြားမြေများ သိမ်းဆည်းခံရမှု အခြေအနေ

စဉ်	ပြဋ္ဌာန်းပြီးမူဝါဒများ (ပြင်ဆင်ချက်များ အပါအဝင်)	အရေအတွက်
၁။	နိုင်ငံတော်က သိမ်းဆည်းသည့် လယ်ယာမြေနှင့် အခြားမြေများကို မူလမြေပိုင်ရှင်များက ပြန်လည်လျှောက်ထားသည့် ကိစ္စရပ်နှင့် စပ်လျဉ်းသည့် မူဝါဒ	၁၀ ရပ်
၂။	တပ်မြေသိမ်းဆည်းမှုများနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် မူဝါဒ	၃ ရပ်
၃။	သိမ်းဆည်းမြေများကို ပြန်လည်ပေးအပ်ရန် လျှောက်ထားလာခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ စိစစ်ရန် အချက်	၄ ချက်
၄။	စွန့်လွှတ်နိုင်ခြင်း မရှိသည့် သိမ်းဆည်းမြေများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ စိစစ်ရန် အချက်	၅ ချက်
၅။	သိမ်းဆည်းထားသည့်ဌာနမှ စွန့်လွှတ်သည့် သိမ်းဆည်းမြေများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ စိစစ်ရန် အချက်	၆ ချက်
၆။	စွန့်လွှတ်သည့်မြေများ သက်ဆိုင်သူ လက်ဝယ် အမြန်ရောက်ရှိရေး လုပ်ငန်းစဉ်	၉ ရပ်
၇။	နေပြည်တော်၊ တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ် ကော်မတီများမှ အလေးထား ဆောင်ရွက်ရန် အချက်	၁၅ ချက်

ရင်းမြစ်။ ။ လယ်ယာမြေနှင့် အခြားမြေများ သိမ်းဆည်းခြင်းခံရမှုများ ပြန်လည်စိစစ်ရေး ဗဟိုကော်မတီမှ ချက်မှတ်ထားသော မူဝါဒ၊ လုပ်ငန်းစဉ်များအပေါ် ပြင်ဆင်ချမှတ်ထားသည့် မူဝါဒ၊ လုပ်ငန်းစဉ်များ ဖြန့်ဝေပေးပို့ခြင်း၊ ၂၁ မတ် ၂၀၁၈၊ လယ်ယာမြေနှင့် အခြားမြေများ သိမ်းဆည်းခြင်းခံရမှုများ ပြန်လည်စိစစ်ရေးဗဟိုကော်မတီ

ဗဟိုကော်မတီအနေဖြင့် ဖွဲ့စည်းပြီးနောက်ပိုင်းတွင် မြေယာအငြင်းပွားမှု ကိစ္စများကို ဖြေရှင်းခဲ့ပြီး ၂၀၁၇ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလအထိ မြေယာ

အငြင်းပွားမှုနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် တိုင်ကြားမှုများကို အောက်ဖော်ပြပါ ဇယားတွင် မြင်တွေ့နိုင်သည်။

ဇယား-၂ မြေယာအငြင်းပွားမှုကိစ္စများနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် တိုင်ကြားမှုများ

စိစစ်ရမည့်အမှုပေါင်း	၁၂၄၄၂	၈၀ %
ဖြေရှင်းပြီးစီးမှုပေါင်း	၂၅၂၀	၂၀ %
စုစုပေါင်းစိစစ်ရမည့်အမှုပေါင်း	၉၉၂၂	၁၀၀ %

ဗဟိုကော်မတီ ဖွဲ့စည်းပြီးနောက်ပိုင်းတွင် မြေယာတိုင်ကြားမှု စုစုပေါင်း (၁၂၄၄၂) မှုရှိခဲ့သည်။ ဗဟိုကော်မတီအနေဖြင့် အဆိုပါ တိုင်ကြားမှုများ တွင် အမှုပေါင်း (၂၅၂၀) မှုကို ဖြေရှင်းပေးနိုင်ခဲ့သည် ဟုဆိုသည်။ တောင်သူများ၏ တုံ့ပြန်မှုများအရ အဆိုပါ ဖြေရှင်းမှုများတွင် မူလမြေ ဆုံးရှုံးခဲ့သည့် တောင်သူများ၏ လက်ဝယ်သို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိခဲ့ခြင်း မရှိဟုလည်း ဆိုကြသည်။

သုတေသန နည်းနာ

ဤလေ့လာမှုကို တည်ဆဲမူဝါဒများ၊ ဥပဒေများ၊ အခြားအဖွဲ့များမှ ထုတ်ပြန်ထားသော သုတေသနစာတမ်းနှင့် အစီရင်ခံစာများကို အခြေပြု၍ သရုပ်ခွဲ လေ့လာထားပါသည်။ ထို့အပြင် သုတေသနပြုစုသူ၏ မြေယာ အရေးကိစ္စများ အစဉ်တစိုက် ပြုလုပ်လာခြင်းမှ ရရှိလာသော အတွေ့အကြုံများ၊ ဗဟုသုတများကို အခြေခံ၍ ပေါင်းစပ်လေ့လာထားခြင်း ဖြစ်သည်။

ဆွေးနွေးချက်

ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီသို့ ရောက်ရှိရန် မြေပြင်တွင် ဖြစ်ပေါ်နေသည့် မြေယာအငြင်းပွားမှုကိစ္စများကို ဖြေရှင်းသလို တန်းတူညီမျှသော အရင်းအမြစ် ခွဲဝေမှုကိစ္စများကို မူဝါဒပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် ဥပဒေပိုင်းဆိုင်ရာ

ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများကိုလည်း ပြုလုပ်ရန်လိုအပ်သည်။ လုပ်ကွက်ငယ် တောင်သူများအတွက်လည်း လယ်ယာမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် လုံခြုံမှုကို အဓိကထား လုပ်ဆောင်ရမည်မှာလည်း ဦးစားပေးကိစ္စများထဲမှ တစ်ခုဖြစ်သည်။

နိုင်ငံတော်သည် မြေယာအားလုံး၏ မူလပိုင်ရှင်ပင်ဖြစ်ပြီး ဘိုးဘွားစဉ် ဆက်လုပ်ကိုင်သော လုပ်ကွက်ငယ်တောင်သူ လယ်သမားများအား ၎င်းတို့ စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်သည့် လယ်ယာမြေကို ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့်အညီ လယ်ယာမြေဥပဒေ၌ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ပြုသည့်အချက်ကို ပြင်ဆင်ပြဋ္ဌာန်းပေး ရန် လိုအပ်သည်။

၂၀၁၂ခုနှစ် လယ်ယာမြေဥပဒေ ပုဒ်မ ၃(ဃ)၌ “လယ်ယာမြေ လုပ်ပိုင်ခွင့်ဆိုသည်မှာ နိုင်ငံတော်သည် မြေယာအားလုံး၏ ပင်ရင်း ပိုင်ရှင်ဖြစ်၍ လယ်ယာမြေကို စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်မြှင့်တင်ရေးအတွက် အလို့ငှာ ဤဥပဒေ၊ ဤဥပဒေအရ ထုတ်ပြန်သည့် နည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်း၊ စည်းကမ်းများနှင့်အညီ လက်ဝယ်ထားရှိ၍ စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင် အသုံးချခွင့်ပြုခြင်းကိုဆိုသည်။ သို့ရာတွင် မြေပေါ်မြေအောက်ရှိ ကျောက်မျက်၊ သတ္တု၊ ရေနံနှင့် ဓာတ်ငွေ့စသည့် သဘာဝသယံဇာတများ ထုတ်ယူအသုံးချခွင့် မပါဝင်။”ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားရာ ဘိုးစဉ်ဘောင်ဆက် လုပ်ကိုင်ခဲ့သော လုပ်ကွက်ငယ် တောင်သူလယ်သမားများသည် လယ်ယာမြေ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်အခွင့်အရေး (Land Ownership Rights) မရှိတော့ပဲ လက်ဝယ်ကိုင်ဆောင် အသုံးချပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေး (Land Holder’s Rights) မျှသာပေးအပ်ထားသည်ကို တွေ့ရှိရပေမည်။ သို့သော်ငြားလည်း လယ်ယာမြေဥပဒေ ပုဒ်မ(၁၈)တွင် ရောင်း၊ပေါင်၊လဲ၊ငှား၊ပေး အခွင့်အရေးများကို ထိန်းချုပ်ထားရာ ယင်း လက်ဝယ်ကိုင်ဆောင် အသုံးချပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေး (Land Holder’s Rights) ကိုပင် တင်းပြည့်ကျပ်ပြည့် ရရှိသော ဥပဒေဟူ၍ မဆိုနိုင်တော့ပြန်ပေ။

၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၇(က)တွင် နိုင်ငံတော်သည် နိုင်ငံတော်ရှိ မြေအားလုံး၊ မြေပေါ်မြေအောက်၊ ရေပေါ်ရေအောက်နှင့် လေထုအတွင်းရှိ၊ သယံဇာတအားလုံး၏ ပင်ရင်းပိုင်ရှင် ဖြစ်သည်ဟု

ပြဋ္ဌာန်းထားသဖြင့် နိုင်ငံသားများအနေဖြင့် နိုင်ငံတော်ဟူသော ပြဋ္ဌာန်းမှုကို ကျော်လွန်၍ မရနိုင်ပါပေ။ အမှန်စင်စစ် နိုင်ငံတော်ဆိုသည်မှာ နိုင်ငံသားအားလုံးကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်ပေသည်။ နိုင်ငံရှိ မြေပေါ်မြေအောက်၊ ရေပေါ်ရေအောက်နှင့် လေထုထဲရှိ သယံဇာတပစ္စည်း အားလုံးကို နိုင်ငံသားအားလုံးက စုပေါင်းပိုင်ဆိုင်ကြသည်ဟု ဆိုလိုရင်းဖြစ်ပေသည်။ လယ်ယာမြေအောက်၌ ရေနံအစရှိသော သဘာဝသယံဇာတများ တွေ့ရှိပါက နိုင်ငံသားအားလုံး၏ အကျိုးအတွက် ၎င်းလယ်ယာမြေကို နိုင်ငံတော်က သိမ်းယူရပေမည်။ သို့သော် လယ်ယာမြေ သိမ်းယူခံရသော နိုင်ငံသားများကို ယခု အခြေအနေထက် မနိမ့်သော ဘဝတစ်ခုကို ဖန်တီးပေးရန်မှာ နိုင်ငံတော်၏ တာဝန်သာ ဖြစ်ပေသည်။

မြန်မာနိုင်ငံသည် ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီပြည်ထောင်စုသို့ ချီတက်နေရာ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုများကို လျော့ချ၍ မြေယာနှင့် သက်ဆိုင်သော စီမံခန့်ခွဲမှုများကို တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်အဆင့်များသို့ လုပ်ပိုင်ခွင့်များ ပိုမို ခွဲဝေပေးရမည်မှာ ဧကန်အမှန်ပင်ဖြစ်ပေသည်။ တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ် အဆင့်များသို့ မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုများ ပေးအပ်သည်ဆိုရာ၌ ပြည်ထောင်စုအဆင့် ဥပဒေများကို ပိုမိုဖြေလျော့ပေးရန် လိုအပ်သကဲ့သို့ တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်လွှတ်တော်များ၏ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းခွင့်များကိုလည်း ပိုမိုပေးအပ်ရန် လိုအပ်ပေသည်။ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံ ဥပဒေရှိ တိုင်းဒေသ ကြီးနှင့် ပြည်နယ်လွှတ်တော်များ၏ ဥပဒေပြုခွင့် အာဏာဖြစ်သော ဇယား (၂)ကို ပိုမိုတိုးချဲ့ပေးရန် အရေးတကြီး လိုအပ်လှပါသည်။

အရင်းအမြစ်ကို မှီခိုနေသော (သို့မဟုတ်) သဘာဝသယံဇာတ ထုတ်ယူမှုကို မှီခိုသော သယံဇာတကျိန်စာမိ မြန်မာနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေး ပုံသဏ္ဍာန်အား ပြုပြင်ပြောင်းလဲရာတွင် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍကို မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သည်။ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍကို မြှင့်တင်ရာတွင် နိုင်ငံတော်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်နှင့် တောင်သူလယ်သမားများ၏ စားဝတ်နေရေး ပြေလည်စေရန် ရည်ရွယ်၍ လုပ်ကွက်ငယ် တောင်သူလယ်သမားများကို အခြေခံကာ ဆောင်ရွက်ဖော်ဆောင်ရန် လိုအပ်ပေမည်။

လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍဖြင့် တိုင်းပြည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို ဆောင်ရွက်မည်ဆိုသော မူဝါဒသည် ရှင်းရှင်းလင်းလင်းရှိပြီးနောက် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍကို မည်သူများဖြင့် ဖော်ဆောင်မည်နည်းဟူသော အချက်သည်လည်း အရေးကြီးလှပါသည်။ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများအနေဖြင့် တိုင်းပြည်တည်ဆောက်ရေးကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်တွင် တိုင်းပြည်၏ Gross Domestic Product (GDP) တိုးတက်ရန် ကြိုးစားကြသည်မှာ မှန်သော်လည်း မြေပြင်တွင် GDP တက်လာပြီး လူအများစုဖြစ်သော တောင်သူလယ်သမားများသည် ဆင်းရဲမွဲတေမှု ချောက်ကမ်းပါးက မလွတ်မြောက်နိုင်သည်ကို ပြက်ပြက်ထင်ထင် မြင်တွေ့ရပေသည်။ အာရှမော်ဒယ်ဟု ကျော်ကြားသော ထိုင်ဝမ်၊ တောင် ကိုရီးယား၊ ဂျပန် စသည့် နိုင်ငံများ၏ အတွေ့အကြုံများအရ လုပ်ကွက်ငယ် တောင်သူများဖြင့် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍကို မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ရာတွင် တိုင်းပြည်စီးပွားရေးကို မြှင့်တင်ရင်း ဆင်းရဲမွဲတေမှုအား အောင်မြင်စွာ တိုက်ဖျက်နိုင်သည်မှာ စံနမူနာဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ မြန်မာနိုင်ငံ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍကို လုပ်ကွက်ငယ်တောင်သူသမားများဖြင့် ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ကြောင်း ပြတ်သားသော မူဝါဒကို နိုင်ငံတော်အစိုးရမှ ချမှတ်ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။

အမျိုးသားမြေအသုံးချမှု မူဝါဒ အခြေခံမူများ ပြဋ္ဌာန်းချက်ပါ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု လျော့ချရန်ဟူသော အချက်နှင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများ၏ ရိုးရာဓလေ့ထုံးတမ်းနှင့်အညီ မြေပိုင်ဆိုင်မှုများကို ဥပဒေအရ အသိအမှတ်ပြု ကာကွယ်ပေးရန်နှင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများ၏ မြေယာအငြင်းပွားမှု ဖြေရှင်းရန်အတွက် ရိုးရာဓလေ့ထုံးတမ်းများအား အမျိုးသားဥပဒေတွင် ထည့်သွင်းသတ်မှတ်ပေးရန်ဟူသော အချက်တို့ကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်နိုင်ရေးအတွက် တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်လွှတ်တော်များ၏ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၊ ဇယား (၂) ဥပဒေပြုခွင့်ကို တိုးချဲ့ကာ ကိုယ်ပိုင်မြေယာမူဝါဒ၊ ရိုးရာဓလေ့ ထုံးတမ်းမြေယာဥပဒေများကို ရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်းရန်လည်း လိုအပ်ပါ သည်။

အမျိုးသားမြေ အသုံးချမှုမူဝါဒက “တိုင်းရင်းသား လူမျိုးစုတို့၏ ရိုးရာမြေအသုံးချမှု အလေ့အကျင့်များကို သိရှိလိုက်နာ ကျင့်သုံးရေး

အတွက်လည်းကောင်း၊ ရိုးရာမြေအသုံးချမှု အခွင့်အရေး အပြည့်အဝရရှိ ရေးအတွက်လည်းကောင်း၊ ဘက်မလိုက်သော အငြင်းပွားမှုဖြေရှင်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်များကို အသင့်အသုံးပြုနိုင်ရေးအတွက်လည်းကောင်း၊ ရိုးရာ မြေအသုံးချမှုစနစ်ကို အမျိုးသားမြေဥပဒေ၌ ပြဋ္ဌာန်းပေးရမည်။”

ထို့ နောက် “လက်ရှိ မြေအသုံးချမှုကို မှတ်တမ်းနှင့် မြေပုံများတွင် ဖော်ပြ ထားခြင်း ရှိသည်ဖြစ်စေ၊ မရှိသည်ဖြစ်စေ မြေအသုံးချလျက်ရှိသည့် တိုင်း ရင်းသားလူမျိုးစုများ၏ ရိုးရာအခွင့်အရေးများ၊ မြေအသုံးချမှုနှင့် မြေယာ လုပ်ပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးတို့ကို အသိအမှတ်ပြု ကာကွယ်ရမည် ဟု ဆိုထားပါသည် (The Republic of Union of Myanmar, 2016)။ ယင်းကဲ့သို့ ရိုးရာမြေ အသုံးချမှုစနစ်တွင် တိုင်းရင်းသားတို့၏ ရိုးရာအခွင့်အရေး များကို ကာကွယ်ရန်နှင့် လယ်ယာမြေအငြင်းပွားမှု ဖြေရှင်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်တို့အား အမျိုးသားမြေဥပဒေ၌ ပြဋ္ဌာန်းပေးရမည်ဆိုရာတွင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုး တစ်မျိုးချင်း၏ ရိုးရာဓလေ့ထုံးတမ်း မြေယာဥပဒေ များကို သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်များက ပြဋ္ဌာန်းပေးလျှင် ပို၍သင့်တော်၊ ပို၍ သဘာဝကျလှပေသည်။ သက်ဆိုင်ရာ ပြည်နယ်များ အလိုက် ယဉ်ကျေးမှု ကွဲပြားခြားနားမှုအရ အသိအမှတ်ပြု စီမံခန့်ခွဲအုပ် ချုပ်ခွင့် ရှိနေမှသာ ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီပြည်ထောင်စု ဖြစ်လာကာ ငြိမ်းချမ်းရေး ရရှိလာမည်ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဆိုလျှင် တိုင်းဒေသကြီး/ပြည် နယ်လွှတ်တော်များ၏ ဥပဒေပြုခွင့် ဇယား(၂)ကို တိုးချဲ့ပေးမှသာ လူမျိုး တစ်မျိုးချင်းအလိုက် ကိုယ်ပိုင်မြေယာမူဝါဒများ၊ ကိုယ်ပိုင်ရိုးရာဓလေ့ ထုံး တမ်းမြေဥပဒေများအား ပြည်ထောင်စုအဆင့်ဥပဒေများကို မကျော်လွန် စေဘဲ ရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်းခွင့်ပြုရန် လိုအပ်ပေလိမ့်မည်။

အမျိုးသားမြေအသုံးချမှု မူဝါဒအရ တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်၊ ခရိုင်၊ မြို့နယ်၊ ရပ်ကျေး၊ မြေအသုံးချမှု ကော်မတီများကို ဖွဲ့စည်းရမည် ဖြစ် ပါသည်။ ယခုလက်ရှိ ဖွဲ့စည်းရန် အဆိုပြုထားသော တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည် နယ် အမျိုးသားမြေအသုံးချမှု ကော်မတီများ၌ တောင်သူလယ်သမား ကိုယ်စားလှယ်များကို ရွေးချယ်ရာတွင် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည် မြောင်းဝန်ကြီးဌာနမှ အဆိုပြုထားသော တောင်သူလယ်သမား ကိုယ်စား

လှယ်(၂)ဦးဟု ရွေးချယ်ဖော်ပြထားခြင်းမှာ မူဝါဒကို အတိအလင်း ဆန့်ကျင်လျက်ရှိကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။

မြေအသုံးချမှု ကော်မတီအဆင့်ဆင့်ကို ဖွဲ့စည်းရာတွင် “ဒေသဆိုင်ရာ တောင်သူလယ်သမားအဖွဲ့အစည်းများက ရွေးချယ်တာဝန်ပေးအပ်သော တောင်သူလယ်သမား ကိုယ်စားလှယ်များ”ဟု အမျိုးသားမြေအသုံးချမှုမူဝါဒ၌ ပြဋ္ဌာန်းထားရာ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့် မူဝါဒအရရွေးချယ်ခွင့်မရှိပေ။ တောင်သူလယ်သမားအဖွဲ့အစည်းများကသာ ရွေးချယ်ပေးသူကို အစိုးရက ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့နည်းတူစွာ အမျိုးသား မြေအသုံးချမှု ကော်မတီအဆင့်ဆင့်၌ ပါဝင်ရမည်ဖြစ်သော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုကိုယ်စားလှယ်၊ အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်း ကိုယ်စားလှယ်၊ အမျိုးသမီးကိုယ်စားလှယ်၊ ရပ်မိရပ်ဖတို့ကို ရွေးချယ်ရာ၌လည်း အစိုးရမှ ရွေးချယ်တာဝန်ပေးသူများ ဖြစ်နေရာ အမျိုးသားမြေအသုံးချမှု မူဝါဒပြဋ္ဌာန်းချက်အတိုင်း တောင်သူလယ်သမား အဖွဲ့အစည်းများ၊ အရပ်ဘက်လူမှု အဖွဲ့အစည်းများက ရွေးချယ်ပေးသူများကို အစိုးရက ရေးချယ်ခန့်အပ် တာဝန်ပေးအပ်ရမည်သာ ဖြစ်ပါသည်။ သို့မှသာ တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေးကို ရှေးရသော၊ ဖက်ဒရယ်ကို ရည်ရွယ်သော တောင်သူလယ်သမား အဖွဲ့အစည်းများကို လေးစားတန်ဖိုးထား အသိအမှတ်ပြုသော လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု ဧကန်ပေါ်ထွန်းလာမည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

အမျိုးသားမြေအသုံးချမှု မူဝါဒလမ်းညွှန်မှုအရ အမျိုးသားမြေအသုံးချမှုကောင်စီ၊ ကော်မတီများကို ဖွဲ့စည်းပြီး လူတန်းစားအလွှာအသီးသီး ပါဝင်သည့် ၎င်းဖွဲ့စည်းပုံအတိုင်း လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ အဆင့်ဆင့်အား ပြင်ဆင်ဖွဲ့စည်းရေး တိကျသော ညွှန်ကြားချက်များ ထုတ်ပြန်ပေးရန် လိုအပ်ပေလိမ့်မည်။

ကျေးရွာများ၌ ဖြစ်ပွားနေသော လယ်ယာမြေအငြင်းပွားမှုကို ဖြေရှင်းနေသည့် တိုင်းဒေသကြီး၊ ခရိုင်၊ မြို့နယ်၊ ရပ်ကျေး လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဆင့်ဆင့်၌ တောင်သူလယ်သမား ကိုယ်စားလှယ်များ၊ လယ်ယာမြေဥပဒေ ကျွမ်းကျင်သူ ပြင်ပပညာရှင်များ၊ ရပ်မိရပ်ဖများ မပါ

ဝင်သောကြောင့် တရားမျှတသော ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်မှုဟူ၍ ပြည်သူ လူထုက ယုံကြည်ခြင်း လုံးဝမရှိသော အခြေအနေတစ်ရပ် ဖြစ်ပေါ်နေ သည်မှာ ကာလကြာမြင့်ခဲ့ပြီ ဖြစ်ပါသည်။ ယခုအခါ ပြည်သူ့လွှတ်တော်၌ ၂၀၁၂ခုနှစ် လယ်ယာမြေဥပဒေအား ပြင်ဆင်ရန် ရောက်ရှိနေပါသည်။ ၎င်းဥပဒေ၌ လယ်စီ အဖွဲ့များကို လိုအပ်လျှင်လိုအပ်သလို ပြင်ဆင်ဖွဲ့စည်း နိုင်ကြောင်း ခွင့်ပြုထားပြီးဖြစ်သည်။ အမှန်တကယ်အားဖြင့် လယ်ယာမြေ ဥပဒေ ပြင်ဆင်ပြီးစီးရန် စောင့်ဆိုင်းနေမည့်အစား အမျိုးသားမြေအသုံး ချမှု မူဝါဒ အပိုဒ် ၁၀(ခ)အရ အမျိုးသား မြေအသုံးချမှု ကော်မတီများကို ဖွဲ့စည်းရာတွင် အစိုးရဌာနဆိုင်ရာများနှင့် တောင်သူလယ်သမား ကိုယ်စား လှယ်များ၊ လယ်ယာမြေဥပဒေကျွမ်းကျင်သူ ပြင်ပပညာရှင်များ၊ ရပ်မိရပ်ဖ မား၊ တိုင်းရင်းသား လူမျိုးစုခေါင်းဆောင်များ၊ အမျိုးသမီးကိုယ်စားလှယ် များ၊ ပုဂ္ဂလိကကိုယ်စားလှယ်များဖြင့် ဖွဲ့စည်းရမည် ဆိုထားသဖြင့် မူဝါဒ ၏ လမ်းညွှန်မှုကို လိုက်နာ၍ လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့များကို အမိန့်ညွှန်ကြားချက် ထုတ်ပြန်ကာ ပြင်ဆင်ဖွဲ့စည်း နိုင်ပါသည်။

ထသို့သာမက မြေပြင်တွင် ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိသည့် သိမ်းဆည်းခံ လယ်ယာမြေပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရာ၌ ဖြေရှင်းခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ထုံး လုပ်နည်းများသည်လည်း တည်ဆဲလယ်ယာမြေဥပဒေများနှင့် ဆန့်ကျင် နေသည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများလည်းရှိသည်။ သိမ်းဆည်းမြေ ပြန်လည် ပေးအပ်ခြင်း လုပ်ထုံးလုပ်နည်း၌ မြေသိမ်းဆည်းသည့် ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီးဌာနအား ဗဟိုမြေစစ်ကော်မတီက မြေ ပြန်လည်စွန့်လွှတ်ရန် ရှိမရှိ မေးမြန်းနေရသော လုပ်ထုံးလုပ်နည်းသည် လက်ရှိတည်ဆဲဥပဒေကို ဆန့် ကျင်နေသည့်အပြင် သိမ်းဆည်းမြေများကို မူလတောင်သူများ လက်ဝယ် သို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိခြင်း မရှိအောင် ဟန့်တားနေသော အဓိကအချက် ဖြစ်နေပါသည်။ တည်ဆဲ ၂၀၁၂ခုနှစ် လယ်ယာမြေဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၃၁၊ ၃၂၌ လယ်ယာမြေများကို သိမ်းယူပြီး စီမံကိန်း ဆက်လက်မဆောင်ရွက်လျှင် ဗဟို လယ်စီက ၎င်းလယ်ယာမြေများကို ပြန်လည်သိမ်းယူပြီး၊ မူလပိုင်ရှင် အဖွဲ့အစည်းကို ပြန်လည်ပေးအပ်ရမည် ဆိုထားပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ စီမံ ကိန်းပျက်၍ လယ်ယာမြေများကို ပြန်သိမ်းပိုင်ခွင့်အာဏာ၊ မြေများကို မူလတောင်သူသို့ ပြန်ပေးပိုင်ခွင့်အာဏာကို ဥပဒေက အပ်နှင်းထားသည် မှာ ဗဟို လယ်စီ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာသာ ဖြစ်ပါသည်။ မြေသိမ်း

ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနအား ဗဟိုမြေစစ်ကော်မတီက မြေပြန်လည်စွန့်လွှတ်ရန် ရှိမရှိ မေးမြန်းနေခြင်းသည် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းက ဥပဒေကို ကျော်လွန်နေခြင်းဖြစ်၍ ၎င်းလုပ်ထုံးလုပ်နည်းကို အမြန်ပယ်ဖျက်မှသာ သိမ်းဆည်းခံ လယ်ယာမြေပြဿနာသည် ဖြေရှင်း၍ အောင်မြင်ရန် နီးစပ်လာနိုင်ပါသည်။

တပ်မတော်မှ သိမ်းဆည်းထားသော လယ်ယာမြေပြဿနာများ ပြေလည်စေရန် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအနေဖြင့် တပ်မတော်အကြီးအကဲများနှင့် ညှိနှိုင်းအဖြေရှာ ဆောင်ရွက်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ သို့သော်လည်း ဤအပိုင်းသည် အခက်ခဲဆုံးအပိုင်းဖြစ်သည်။ သိမ်းဆည်းခံ လယ်ယာမြေပြဿနာများနှင့် ပတ်သက်၍ အခြားသိမ်းဆည်းခံ လယ်ယာမြေပြဿနာများသည် အထိုက်အလျောက် ပြေလည်လာနေသော်လည်း တပ်သိမ်းမြေကိစ္စသည် ပြေလည်မှု မရှိသေးပါ။ တပ်မတော်ဘက်မှ မြေများ ပြန်လည်စွန့်လွှတ်ရန် ငြင်းဆိုသော်လည်း နစ်နာကြေး၊ လျော်ကြေးပေးရန် အတွက်မူကား ဥပဒေနှင့်အညီ ပေးလျော်ပြီး ဖြစ်သည်ဟု အကြောင်းပြလျက်ရှိပါသည်။ ၎င်းတို့ အကြောင်းပြနေသော ဥပဒေမှာ ၁၉၅၃ခုနှစ်၊ လယ်ယာမြေနိုင်ငံပိုင်ပြုလုပ်ရေး အက်ဥပဒေဖြစ်ပြီး၊ တောင်သူလယ်သမားများအား ပေးလျော်သောနှုန်းထားမှာ မြေခွန်တော်၏ (၁၂)ဆ၊ တစ်ဧကလျှင် (၃၆)ကျပ်ခန့်ကို ပေးလျော်ထားပြီးဖြစ်သည်ဟု ဆိုနေရာ၊ ၎င်းလျော်ကြေးနှုန်းထားသည်မှာလည်း လူမှုရေးတရားမျှတမှု လုံးဝမရှိကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ ၎င်း(၃၆)ကျပ်ကိုပင် တောင်သူလယ်သမားများက ရရှိခဲ့ခြင်းမရှိဟု ဆိုနေကြပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ တပ်သိမ်းမြေကိစ္စ ပြေလည်မှု ရရှိလာရန်၊ နိုင်ငံတော်၏အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်၊ သမ္မတတို့သည် တပ်မတော်အကြီးအကဲများနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေး ဖြေရှင်းပေးရန် လိုအပ်ပေလိမ့်မည်။

မြန်မာနိုင်ငံ သိမ်းဆည်းခံ လယ်ယာမြေပြဿနာအား မြေစစ်ကော်မတီ အဆင့်ဆင့်ဖွဲ့စည်း၍ ဖြေရှင်းရာ၌ နှေးကွေးနေသော ဖြေရှင်းမှုများ မြန်ဆန်သွက်လက်လာစေရန် ဗဟိုမြေစစ်ကော်မတီက ချမှတ်ထားသော မူဝါဒ၊ လုပ်ငန်းစဉ်၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ပြင်ဆင်နိုင်ရေး ဗဟိုမြေစစ်ကော်မတီက ကြားမျိုးကျင်းပသော တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်ကော်မတီ

ဝင်များ ပါဝင်သည့် အမျိုးသားအဆင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲကြီးတစ်ခု ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်လျက်ရှိနေပေသည်။

ထို့အပြင် အဆောတလျင် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းခြင်းကိစ္စသည်လည်း ပြဿနာတစ်ခုဖြစ်သည်ဟု ရှုမြင်မိပါသည်။ အထူးသဖြင့် မြေသိမ်းဆည်းခြင်း၊ ပြန်လည်နေရာချထားခြင်းနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေသည် အဆောတလျင် ပြင်ဆင်ပြဋ္ဌာန်းမှု မပြုသင့်သော ဥပဒေတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။

နိုင်ငံတော်စီမံကိန်းများ၊ သဘာဝကပ်ဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်ခြင်း၊ စစ်မက်ဖြစ်ပွားခြင်းကဲ့သို့သော ကိစ္စရပ်များ၌ မြေသိမ်းယူရန် လိုကောင်းလိုမည့်ဖြစ်သော်လည်း စီးပွားရေးကိစ္စရပ်များအတွက်မူ မြေသိမ်းယူရန် မလိုအပ်၍ ဥပဒေတွင်ထည့်သွင်းရန် မလိုအပ်ဟု အခိုင်အမာ ယူဆပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေ၌ စီးပွားရေးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ပြုလုပ်သောအခါ မြေကိုသိမ်းယူရန်ဟူ၍ ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်းမရှိပဲ နိုင်ငံတော်ထံမှဖြစ်စေ၊ ပုဂ္ဂလိကထံမှဖြစ်စေ၊ မြေငှားရမ်း အသုံးပြုရန်သာ ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ပြည်သူလူထု နစ်နာမှု မရှိစေရန် အတွက်လည်းကောင်း၊ ဥပဒေအချင်းချင်း သဟဇာတဖြစ်စေရန် အတွက်လည်းကောင်း၊ စီးပွားရေးကိစ္စရပ်များအတွက် မြေကို အသုံးပြုမည်ဆိုလျှင် မည်သူက ဆောင်ရွက်သည်ဖြစ်စေ၊ မြေသိမ်းယူရန် မလိုအပ်ကြောင်း၊ ငှားရမ်း၍လည်းကောင်း၊ အကျိုးတူနည်းအားဖြင့်လည်းကောင်း ဆောင်ရွက်နိုင်သည်ဟူ၍သာ ပြဋ္ဌာန်းသင့်ပါသည်။

၂၀၁၇ခုနှစ် မြေသိမ်းဥပဒေ၊ ပုဒ်မ (၆၀)၌ လယ်ယာမြေများကို သိမ်းယူခဲ့ပြီး စီမံကိန်းမဆောင်ရွက်တော့သောအခါ အဆိုပါမြေများကို သိမ်းယူခဲ့သည့် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနသည် ပြည်ထောင်စုအစိုးရထံသို့ အစိုးရ စီမံခန့်ခွဲပိုင်ခွင့်ရှိသောမြေ (State Land)အဖြစ် အပ်နှံရန် ရေးဆွဲထားသည်မှာ ၂၀၁၂ခုနှစ် လယ်ယာမြေဥပဒေကို အတိအလင်း ဆန့်ကျင်နေလျက်ရှိပါသည်။ လယ်ယာမြေမဟုတ်သည့် အခြားမြေများကို သိမ်းယူခဲ့ပြီး စီမံကိန်း မဆောင်ရွက်တော့သောအခါ ပြည်ထောင်စုအစိုးရထံသို့ အစိုးရ စီမံခန့်ခွဲပိုင်ခွင့်ရှိသောမြေ (State Land) အဖြစ် အပ်နှံရမည်ဖြစ်သော်လည်း လယ်ယာမြေဆိုလျှင် အစိုးရစီမံခန့်ခွဲပိုင်ခွင့်ရှိသော

မြေ (State Land) အဖြစ် သီးသန့်အပ်နှံနေရန် မလိုအပ်ဘဲ ဗဟိုလယ်စီကသာလျှင် ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ဆောင်ရွက်နိုင်သည်ဟု ပြဋ္ဌာန်းမှသာ ဥပဒေချင်း သဟဇာတဖြစ်၍ သဘာဝကျကာ တောင်သူလယ်သမားများ နစ်နာနိုင်သည့် အန္တရာယ်မှ ကင်းဝေးနိုင်ပါသည်။

ဒေသခံပြည်သူအစုအဖွဲ့ပိုင် ညွှန်ကြားချက် (Community Forestry Instructions-CFI)၌ ဒေသခံ ပြည်သူအစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တောလျှောက်ထားခြင်းကို ခွင့်ပြုချက်ချထားပေး ရာတွင် မြို့နယ်သစ်တောဦးစီးမှူးမှတစ်ဆင့် ခရိုင်သစ်တော ဦးစီးမှူးက လုပ် ပိုင်ခွင့်ချထားပေးနိုင်သည်ဟူသော ညွှန်ကြားချက်ကို ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး တစ်ယောက်ချင်းအား လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာပေးအပ်ထားသည်မှာ မသင့် တော်ဘဲ ဒေသခံပြည်သူအစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တော (CF)ကို နှစ်(၃၀) လုပ်ပိုင်ခွင့်ချထားပေးခြင်းမှ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး ကော်မတီ အဆင့်ဆင့်အား လုပ်ပိုင်ခွင့် လွှဲပြောင်းပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

သို့မှသာ ဒီမိုကရေစီစနစ်လည်းကျနကာ အမှားနည်းနိုင်သမျှနည်းသည့် အခြေအနေမျိုးကို ရရှိနိုင်ပါလိမ့်မည်။ ဒေသခံပြည်သူ အစုအဖွဲ့ပိုင် သစ်တောညွှန်ကြားချက် (CFI)၌ ချို့တဲ့နေသည့် အဓိကအချက်တစ်ချက်မှာ ဒေသခံပြည်သူအစုအဖွဲ့ပိုင် သစ်တောများထူထောင်ရန်အတွက် ဘတ်ဂျက်သုံးစွဲမှုကို ပြည်ထောင်စုအစိုးရက မည်သည့်နေရာ၌ မည်မျှသုံးစွဲရမည်။ တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်အစိုးရများက မည်သည့်နေရာတွင် မည်မျှသုံးစွဲရမည်ဟူသည့် ညွှန်ကြားချက် မပါဝင်သောကြောင့် လက်တွေ့မကျသော ညွှန်ကြားချက်တစ်ရပ် ဖြစ်လျက်ရှိနေပါသည်။ ကျေးလက်များက သစ်တောများကို အမှန်တကယ် ပိုင်ဆိုင်လာစေရန်၊ သစ်တောများကို အမှန်တကယ် ထိန်းသိမ်းနိုင်ရန်မှာ ဒေသခံပြည်သူအစုအဖွဲ့ပိုင် သစ်တောညွှန်ကြားချက် (CFI)ကို ပြင်ဆင်ပေးမှသာလျှင် အောင်မြင်နိုင်မည်ဖြစ်ကြောင်း တင်ပြလိုက်ရပါသည်။

သစ်တောကြိုးဝိုင်းအတွင်း အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် ရောက်ရှိနေသော လယ်ယာမြေများကို တောင်သူလယ်သမား တစ်ဦးချင်း ပိုင်ဆိုင်ခွင့် ရရှိရန် (သို့မဟုတ်) တစ်ဦးချင်းနာမည်ပေါက်ဖြင့် စိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်

ခွင့်ရရှိရန်မှာ ဒေသခံပြည်သူအစုအဖွဲ့ပိုင် သစ်တောညွှန်ကြားချက် (CFI) ၏ ပုံစံ(ခ) နောက်ဆက်တွဲ၌ အသုံးပြုသူများ အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးချင်း အလိုက် မြေနေရာ ခွဲခြားခြင်းပြမြေပုံ (လိုအပ်ပါက)နှင့် အသုံးပြုသူများ အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးချင်းအလိုက် မြေနေရာခွဲဝေပေးခြင်းစာရင်း (လိုအပ်ပါက) ဟု ဖော်ပြထားရာ တစ်နည်းတစ်လမ်းအားဖြင့် တောင်သူတစ်ဦးချင်း၏ လယ်ယာမြေပိုင်ဆိုင်မှုကို အသိအမှတ်ပြုထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ငြားလည်း လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ပြုလက်မှတ် ပုံစံ(၇)ကဲ့သို့ လက်မှတ် တစ်ခုခုကို တီထွင်၍ သစ်တောဦးစီးဌာနက တောင်သူလယ်သမားများကို ထုတ်ပေးနိုင်သော ဥပဒေတစ်ခုခု သစ်တောဥပဒေ၌ ပြဋ္ဌာန်းပေးလျှင် တောင်သူလယ်သမားများအတွက် ပို၍အဆင်ပြေပါမည်။ ပုံစံ(၇)ကဲ့သို့ စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်ခွင့်လက်မှတ် တစ်ခုခုရှိလျှင် ပိုင်ဆိုင်မှုမှာ ပို၍ခိုင်မာလာမည်။ စိုက်ပျိုးစရိတ်ချေးငွေ အလွယ်တကူ ချေးယူ၍ရခြင်းကဲ့သို့သော ကိစ္စများ အဆင်ပြေလာမည်ဖြစ်သည်။ စည်းကမ်းချက်များကား ပုံစံ(၇)နှင့်တူမည် မဟုတ်ပေ။ လယ်ယာမြေကို တိုးချဲ့ခြင်း မပြုရ။ သစ်ပင်မခုတ်ရမည့် အပြင် နှစ်ရှည်သစ်ပင်များကို တစ်ဧကလျှင် အပင်ရေမည်မျှ စိုက်ပျိုးပေးရမည်ဟူသော စည်းကမ်းချက်များကို သတ်မှတ်နိုင်ပါသည်။ ဤကဲ့သို့ ဖြေရှင်းခြင်းအားဖြင့် သစ်တောနှင့် တောင်သူလယ်သမားများအကြား ဖြစ်ပွားနေသော သိမ်းဆည်းခံလယ်ယာမြေပြဿနာသည် ပြေလည်မှုရရှိလာမည် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် သစ်တောတွင်းရှိ လယ်ယာမြေများကို ယခုကဲ့သို့ စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်ခွင့် လက်မှတ်တစ်ခုခုဖြင့် အသိအမှတ်ပြုဆောင်ရွက် ပေးပါရန် တင်ပြလိုက်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၌ရှိနေသော ကျေးလက်နေမြေယာခွဲများကို မြေလွတ်မြေလပ်မြေရိုင်းများကို စနစ်တကျဖော်ထုတ်၍ နိုင်ငံတော်စီမံကိန်းချမှတ်ကာ မြေယာခွဲများ ပပျောက်သွားစေရန် မြေလွတ်၊ မြေလပ်၊ မြေရိုင်းများ စီမံခန့်ခွဲရေး ဗဟိုကော်မတီမှ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ပေးရန်လည်း အထူးလိုအပ်လျက်ရှိပါသည်။

နိဂုံး

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဖဆပလခေတ်၌ မြေယာကော်မတီများကို ဖွဲ့စည်း ခဲ့ရာတွင် တောင်သူလယ်သမား ကိုယ်စားလှယ်များကို ထည့်သွင်းဖွဲ့စည်း ခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှိရပေသည်။ ယခုမျက်မှောက်ခေတ် နိုင်ငံတကာတွင် လည်း မြေယာကော်မတီများကို တောင်သူလယ်သမားခေါင်းဆောင်များ သက်သက်ဖြင့်ပင် ရပ်၊ကျေး အဆင့်များ၌ ဖွဲ့စည်းထားသည်ကို တွေ့ရှိရ ပေသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ မြေယာကော်မတီများအား ဖွဲ့စည်းရာတွင် တိုင်းရင်း သားလူမျိုးစု ခေါင်းဆောင်များ၊ တောင်သူလယ်သမားခေါင်းဆောင်များကို ထည့်သွင်းဖွဲ့စည်းခြင်းအားဖြင့် တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေးကို ဖော် ဆောင်နိုင်မည်။ ငြိမ်းချမ်းရေးကို ရှေးရှုနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ တရားမျှတမှု ဖော် ဆောင်ရန် ပို၍နီးစပ်မှုရှိသောကြောင့် လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှု အဖွဲ့အဆင့် ဆင့် (လယ်၊စီ)များနှင့် မြေလွတ်၊မြေလပ်၊ မြေရိုင်းစီမံခန့်ခွဲရေးကော်မတီ အဆင့်ဆင့်ကို ယခုတင်ပြသကဲ့သို့ အလွှာပေါင်းစုံပါဝင်သော ဖွဲ့စည်းပုံဖြင့် ဖွဲ့စည်းရန် တင်ပြအပ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုများသည် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု လျော့ ချသော၊ လူထုဗဟိုပြုမှုရှိသော၊ အဓိကအကျိုးသက်ဆိုင်သူ တောင်သူလယ် သမားများနှင့် တိုင်းရင်းသားများသည် ပိုမိုပါဝင်ခွင့်ရရှိသော အခြေအနေ တစ်ရပ်ကို ပေါ်ပေါက်လာရန် တာရှည်နေသည့် အခြေအနေတစ်ရပ်သို့ ရောက်ရှိနေပြီဖြစ်ပါသည်။ အမှန်တကယ် တောင်သူလယ်သမားကိုယ်စား လှယ်များနှင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစု ကိုယ်စားလှယ်များသည် ပါဝင်ခွင့်၊ ဆုံးဖြတ်ခွင့်၊ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခွင့်များ တင်းပြည့်ကျပ် ပြည့် မှန်မှန်ကန်ကန် ရရှိလာပြီဆိုပါလျှင် ရည်မှန်းထားသော ငြိမ်းချမ်း သည့် ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီပြည်ထောင်စုကြီး အောင်မြင်စွာ မွေးဖွားတည် ဆောက်နိုင်ရန် အထောက်အကူဖြစ် ပါကြောင်း လေးစားစွာ တင်ပြလိုက်ပါသည်။

ကျမ်းကိုးစာရင်း

- MOECAAF, Land Core Group & Transnational Institute. 2015. "Land Law & Policy Refrom- Supporting Customary Communal Tenure of Rotational and Fallow (Taungya)." Discussion note, Nay Pyi Taw.
- Republic of the Union of Myanmar . 2016. "Central Reinvestigation Committee for Confiscated Farmlands and Other lands ." *Notification* . Nay Pyi Taw: Union Government, June 10 .
- Republic of the Union of Myanmar. 2018. "Central Reinvestigation Committtee for Confiscated Farmlands and Other Land: Policy and Procedure amendment." *Notification*. Nay Pyi Taw: Myanmar Government, March 21.
- The Asia Foundation. 2018. *Fiscal Federalism in Myanmar (Training Modules)*. Yangon: The Asia Foundatoin.
- The Republic of Union of Myanmar. 2016. "National Land Use Policy." *Policy*. Nay Pyi Taw: Myanmar Government, January.
- . 2017. "Statement of Central Reinvestigation Committee for Consficated Farmlands and Other Lands." *Statement*. Nay Pyi Taw: Myanmar Government, December 5.

This page left intentionally blank